

Beisbroek

Datum: 13 november 2018

Deelnemers: Daniël Janssens, Marie-Claire Mertens, Dirk Vantorre en Angèle De Bruyckere

Beisbroek is een 98 ha groot groendomein, opengesteld als wandelgebied. De hoofdassen zijn ook toegankelijk voor fietsers. Er is ook een ruiterspad. In het centraal gelegen kasteel vind je het natuurcentrum waar wij op regendagen en extreem koude dagen een toevlucht vinden, en de volkssterrenwacht. De bossen bestaan vooral uit beuk en naaldbomen. Het beheersplan streeft een gevarieerde bosstructuur na en een verhoging van het aandeel inheemse soorten. Op verschillende plaatsen komt heide voor, met onder meer de erg zeldzame rode dopheide. Het gebied is toegankelijk voor wandelaars. De hoofdassen zijn ook toegankelijk voor fietsers.

Het hele jaar door houden we de korstmossen bij die moeilijkheden opleverden op terrein en dus niet op naam gebracht werden of meegebracht werden van een of andere uitstap in de buurlanden. Deze dinsdag was het 's morgens kletsnat, dus hadden we Beisbroek gereserveerd. Marie-Claire had haar verzameling lichenen vanuit Rosport (Echternach –Luxemburg) mee in een poging toch enkele op naam te brengen.

Een aantal determineerden we zonder moeite: *Arthonia spadicea* (Amoebekorst), *Lecidella elaeochroma* (Gewoon purperschaaltje), *Physcia tenella* (Heksenvingertjes). Een grijsgroen thallus bezorgde ons echter wat moeilijkheden: een *Physcia*? een *Paramelia*? een *Hypogymnea*? een *Lecanora*? De lobben waren smal en hol maar bezet met een overvloed aan soralen. Het uiteinde van de lobben was bruin en de onderzijde zwart. Het merg reageert K+ geel. Na wat over en weer overleg sleutelen we uit naar *Hypogymnea farinacea*, een soort die ons totaal onbekend is. Tot de inspectie van de onderzijde uitwijst dat er korte zwarte rhizinen aanwezig zijn: dus geen *H. farinacea*. De korst verdwijnt terug in de doos voor het nageslacht. Moraal van het verhaal: we houden het toch maar beter dicht bij huis.

Nu de gelegenheid zich voordoet willen we toch wel samen een aantal microscopische preparaten maken. Een *Porina aenea* (Schors-olievlekje) met veel peritheciën lijkt daarvoor geschikt. Ook een ideale gelegenheid om een heel eenvoudig goedkoop macrolensje van Angèle uit te proberen. *Porina* sporen moeten kleurloos zijn en viercellig, 13-24 x 4-5 µm. Dit klopt als een bus: zie foto.

Een witgrijs korstvormig licheen met hoopjes ronde soralen leidt naar *Pertusaria amara*. Even proeven... en iedereen is overtuigd!

We determineren ook nog een schriftmos als *Graphis scripta*. Volgens de nieuwe veldgids (Veldgids Korstmossen, Kok Van Herk, André Aptroot en Laurens Sparrius, KNNV, 2017) is recent gebleken dat deze soort wordt opgedeeld in 5 moeilijk te onderscheiden soorten. Dus even de literatuur nagekeken voor het onderscheid. In Buxbaumiella 99 (2014) is een artikel verschenen waarin *Graphis scripta* beschreven wordt.

Volgens Neuwirth & Aptroot – 2011 – zouden nu 4 soorten te onderscheiden zijn:

- *Graphis scripta* – Gewoon schriftmos (gesloten schijf)
- *Graphis macrocarpa* (open, bruine schijf)
- *Graphis pulverulenta* (open, wit berijpte schijf)
- *Graphis betulina* (schijf met opvallend dikke en brede witte rand om het apothecium).

Daar ons exemplaar een open wit berijpte schijf vertoont besluiten we tot *Graphis pulverulenta*. Dit zou ook de meest voorkomende soort zijn.

Er zou ook weer rekening moeten gehouden worden met het voorkomen van *Graphis inustuloides* – *Graphina anguina* (Doolhofschriftmos), een soort die op terrein praktisch niet te onderscheiden is van *Graphis scripta*, uit Nederland verdwenen, maar recent opnieuw aangetroffen (Buxbaumiella 100, 2014). Microscopische controle van schriftmossen is dus meer dan ooit noodzakelijk.

Om de dag te beëindigen worden nog wat afspraken gemaakt met het centrum Beisbroek omtrent de verdere samenwerking in de toekomst. We zijn nog steeds welkom. Daarbij zullen onze resultaten worden geraadpleegd om eventuele graven met ecologische waarde te markeren op de begraafplaatsen in Brugge.

Angèle

Porina aenea (Schors-olievlekje)